

Onderwerp

Brief pauzering gebiedsgerichte aanpak stikstof Flevoland van stikstofgroep LTO

Kern mededeling:

Op 8 april 2022 heeft de 'Stikstofgroep Landbouw Flevoland' van LTO een brief betreffende 'Pauzering gebiedsgerichte aanpak stikstof Flevoland' aan zowel PS als GS van Flevoland verzonden. In de brief stelt de stikstofgroep open te staan om het gesprek over de toekomst van de sector te voeren, maar die gesprekken wel op te schorten tot aan een achttal voorwaarden is voldaan.

In de reactie op de brief wordt ingegaan op de randvoorwaarden en worden ingezette en nog te doorlopen acties worden nader toegelicht, maar wordt wel aangegeven dat de provincie het gebiedsproces doorzet gezien de liggende wettelijke opdracht.

Mededeling:

Op 30 maart 2022 is het gebiedsproces stikstof aan de oostrand van de Noord-oostpolder van start gegaan middels een informatieavond. Over de strategie in dit proces bent u geïnformeerd in de beeldvormende sessie van de commissie RND van 23 maart.

Op 8 april 2022 heeft de 'Stikstofgroep Landbouw Flevoland' van LTO een brief betreffende 'Pauzering gebiedsgerichte aanpak stikstof Flevoland' aan zowel PS als GS van Flevoland verzonden. Vergelijkbare brieven zijn in de zelfde week naar andere provincies verzonden. De aanleiding is enerzijds het gebiedsproces dat de provincie aan de oostzijde van de Noordoostpolder is gestart en anderzijds de hoofdlijnenbrief van Minister Van der Wal, evenals de foutieve top 100 ammoniakuitstoterslijst die door de Minister aan de Tweede Kamer was verstuurd¹.

In de brief stelt de stikstofgroep open te staan om het gesprek over de toekomst van de sector te voeren, maar die gesprekken wel op te schorten tot aan een achttal voorwaarden is voldaan.

In de reactie op de brief wordt ingegaan op de randvoorwaarden grotendeels vanuit het oogpunt van het provincie al acties waren ingezet. De ingezette en nog te doorlopen acties worden nader toegelicht.

In de brief wordt wel aangegeven dat de provincie het gebiedsproces doorzet. Dit vanuit de opdracht die er ligt vanuit de Flevolandse Aanpak Stikstof (FAS) en de aanpak vanuit het kabinet zoals verwoord in de Wet stikstofreductie en natuurherstel (WSN).

Registratienummer

2947097

Datum

19 april 2022

Afdeling/Bureau

SENB

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Hofstra, H.J.

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

¹ Zie <https://www.nieuweoogst.nl/nieuws/2022/04/06/rivm-blundert-met-top-100-ammoniakuitstoters>

Mededeling

Bladnummer

2

Registratienummer

2947097

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
Brief 'Pauzering gebiedsgerichte aanpak stikstof Flevoland'	2944826	ja
Uitgaande brief aan Stikstofgroep Flevoland – reactie op brief van 8 april 2022	2947105	ja

8 april 2022

Aan Provinciale en Gedeputeerde Staten van Flevoland

Betreft: Pauzering gebiedsgerichte aanpak stikstof Flevoland

Geachte Statenleden,

Via deze brief willen we u laten weten dat de we als Stikstofgroep Landbouw Flevoland de gesprekken over de gebiedsgerichte aanpak in onze provincie willen pauzeren. Door het handelen van de provincie is veel ongenoegen ontstaan. Dit ongenoegen is in de afgelopen week versterkt door een nationale eenzijdige focus op opkoop, fouten bij het RIVM en onduidelijkheid tijdens de provinciale bijeenkomst vorige week in Luttelgeest.

Voordat we verder kunnen praten willen we als Stikstofgroep Landbouw Flevoland duidelijkheid over de volgende punten:

- We willen dat de data van ons gebied in beeld wordt gebracht en transparant wordt gedeeld. Daarbij willen we ruimte voor aanpassing aan de data als deze niet klopt.
- We willen een 0-meting en dat de uitgangspunten waarmee we in het gebiedsproces werken bekend zijn.
- We verwachten een spoedige legalisatie van de PAS-melders, interimmers en andere knelgevallen. Daarbij willen we duidelijkheid over de termijn en de procedure.
- We willen geen ingetekende kaarten en beelden voorafgaand aan het gebiedsproces.
- We willen dat u afstapt van een eenzijdige focus op KDW.
- We verwachten een focus op innovatie. In het oostelijk deel van de Noordoostpolder bestaat het overgrote deel van de bedrijven uit akkerbouw en zit er weinig veehouderij, die ook nog eens geen piekbelaster zijn.
- We verwachten dat uw communicatie richting boeren en tuinders verbetert.
- We willen dat boeren en tuinders weer toekomstperspectief geboden wordt.

Wij staan open voor een gesprek over de toekomst van de land- en tuinbouw van onze mooie provincie, maar daarvoor is het nodig dat wij duidelijkheid krijgen over bovenstaande punten. Zodra deze randvoorwaarden zijn geregeld, kunnen we onze pauzering stopzetten. Vanuit de Stikstofgroep Landbouw Flevoland hebben we steeds constructief meegedacht tijdens de gesprekken aan de verschillende tafels en zullen dat dan ook blijven doen. Daarbij verwachten we eenzelfde houding vanuit de provincie.

Met vriendelijke groet,

Namens stikstofgroep Landbouw Flevoland,

Stikstofgroep Landbouw Flevoland

Verzenddatum

22 APR. 2022

Bijlagen

Uw kenmerk

Ons kenmerk

2947105

Onderwerp

Reactie provincie Flevoland op brief 8 april 2022

Geachte heer ,

Op 8 april 2022 heeft u namens de stikstofgroep Landbouw Flevoland ons college en Provinciale Staten van Flevoland laten weten dat u een pauze wilt inlassen in uw deelname aan de gesprekken over de gebiedsgerichte aanpak stikstof in onze provincie.

Met deze brief geven wij u onze reactie.

Allereerst vinden wij het jammer dat de Stikstofgroep Landbouw Flevoland deze stap nu zet. De afgelopen twee jaar staken wij veel energie in het open en constructieve gesprek met LTO/de stikstofgroep en een delegatie van agrariërs over de provinciale aanpak van de stikstofproblematiek. In onze ogen hebben wij in die gesprekken steeds met u en ook via de gebiedstafels en (maatwerk)gesprekken met veel agrariërs gezocht naar een aanpak die een goed evenwicht biedt tussen de landbouw- en natuurbelangen. Een aanpak die perspectief biedt voor de agrarische bedrijven. Voor de uiteindelijke keuze voor een combinatie van een generieke en gebiedsgerichte aanpak meenden wij ook bij u voldoende draagvlak te proeven. Het ongenoegen dat u in uw brief over de handelwijze van de provincie noemt, hebben wij in dit keuzeproces ook niet eerder van u gehoord.

Tegelijkertijd begrijpen wij dat u zich zorgen maakt over de voortgang, de toonzetting en de zorgvuldigheid, zeker in combinatie met de recente landelijke ontwikkelingen. Wij delen die zorgen op een aantal punten zonder meer. Uw roep om meer duidelijkheid over de gegevens voor de aanpak van het gebiedsproces in de oostrand van de Noodoostpolder pakken wij snel op. Zoals al toegezegd tijdens de startbijeenkomst op 30 maart jl. in Luttelgeest, hebben wij inmiddels alle betrokkenen op 19 april as. in een Webinar geïnformeerd over de gegevens (beginsituatie, data, rekenmethoden, mogelijke maatregelen) waarop wij de gebiedsgerichte aanpak baseren. Daarbij komt een groot deel van de gegevens uit openbare bronnen. Dat hebben wij ook zo gedeeld en zullen wij ook op vervolgbijeenkomsten aanduiden. Ook zijn de rekensystemen AERIUS en OPS openbaar beschikbaar. Met alle betrokkenen hebben we afgesproken dat wij in mei opnieuw een informatiebijeenkomst in het gebied zullen houden maar dan in fysieke vorm.

Inmiddels zijn in de brief van 11 april jl. ook de streefwaardes (reductiepercentages) van 30 maart verduidelijkt en meer toegespitst op het verschil in percentage tussen akkerbouwbedrijven en veehouderijen. Wij verwijzen u graag naar deze brief. Zoals gezegd hebben wij, conform afspraak, op 19 april nadere informatie en onderbouwing met u gedeeld door middel van een Webinar stikstof. Na de meivakantie willen wij ook een bredere bijeenkomst organiseren ter vervanging van de bijeenkomst op 21 april in Swifterbant die niet is doorgegaan.

Een aantal punten in uw brief gaan over zaken die wij moeten uitvoeren, zoals het bijdragen aan het wettelijke percentage natuur dat in 2030 onder de KDW moet zijn gebracht. Daarbij kiezen wij steeds voor het uitgangspunt dat we niet méér bijdragen dan wettelijk van ons gevraagd wordt.

Over de andere punten merken wij op:

- De legalisatie van de PAS-melders, interimmers en andere knelgevallen gaat ons aan het hart, wij kloppen steeds harder op de deur van de minister voor Stikstof en Natuur voor een versnelling.
Het is u bekend dat de verantwoordelijkheid voor de legalisatieslag – waarvan de legalisatie van de PAS-melders en vrijgestelden wettelijk is opgenomen – op rijksniveau ligt. Ook provinciaal dringen wij met grote regelmaat aan op snelheid en focus in dit proces, tot nu toe met tegenvallende resultaten. Daarnaast wachten wij het rijk niet af en zetten zelf stappen. Dat doen wij door concreet te onderzoeken of wij stikstofruimte voor de legalisatie van de PAS-melders van bedrijven kunnen aankopen en voorfinancieren. Op dit punt willen wij graag in overleg met LTO en de sector verkennen of we hier meer samen in kunnen optrekken en tot een effectieve strategie kunnen komen.
- In onze brief van 11 april jl. en ook op de bijeenkomst van 19 april maken wij duidelijk dat wij van de akkerbouwbedrijven in het gebiedsproces een geringere inspanning vragen en waarom er van de veehouderijen in dit gebied een grotere inzet wordt gevraagd. Met hen willen wij perspectief vinden voor de landbouw in dit gebied. Daarnaast blijft er ook een generieke opgave voor alle bedrijven, ook buiten de agrarische sector, om te komen tot stikstofreductie. Wij zien dat zonder maatregelen de ontwikkelruimte voor de bedrijven in dit gebied zal verdwijnen. Daarom gaven wij tijdens de bijeenkomst op 30 maart jl. aan dat wij ons niet richten op 'stoppen', maar op innovatie voor de bedrijven die willen blijven en doorgaan. Daarbij willen wij een instrumentarium opzetten, aanvullend op het Rijksinstrumentarium, dat aansluit bij de ideeën over verschoning en innovatie die leven bij de ondernemers in het gebied. Zo kan met het gebiedsproces ook ultieme onteigening worden voorkomen. Daarvoor is het wel absoluut noodzakelijk dat zij hierover met ons het gesprek aan gaan. Ook om de randvoorwaarden te kunnen inventariseren die bij de ondernemers leven willen zij deze verschoning en/of innovatie kunnen realiseren. Wij beseffen dat we daarbij veel van de betrokken bedrijven vragen, maar willen ons ook stevig inspannen om daar ondersteuning bij te bieden en met hen willen samenwerken aan een goed en haalbaar gebiedsplan.
- Als uitgangspunt in het gebiedsproces hanteren wij –het belang van de knelgevallen in acht nemend- ook dat iedereen mee mag doen met het beschikbare instrumentarium. Dit uiteraard voor zover wij daarover bevoegdheid hebben. Daarnaast zetten wij er zoveel mogelijk op in om aan het einde van het gebiedsproces iedereen in het gebied gelegaliseerd te hebben. Wij zien hier mogelijkheden, omdat het bestaande activiteiten betreft en de legalisatie niet ten koste gaat van de natuurwinst.
- De focus op de KDW is niet alleen een juridische focus maar ook een belangrijke onderbouwing om te komen tot de te behalen natuurdoelen. Daarbij gelden deze natuurdoelen – ook juridisch – als harde eis. De KDW is echter een belangrijk richtsnoer, een middel om te bepalen of de aanpak van stikstof (landelijk en regionaal) voldoende is. Maar de natuurkwaliteit is uiteraard leidend.

Voor de provincie zijn de agrariërs in het algemeen en is stikstofgroep in het bijzonder een belangrijke en gewaardeerde gesprekspartner. De provincie blijft dan ook openstaan voor het gesprek met LTO Noord/ de Stikstofgroep Landbouw Flevoland. Ondertussen zal de provincie de inspanningen t.b.v. het gebiedsproces met de betrokkenen continueren. Dit is niet alleen een verplichting vanuit de overheid, hier staan we voor. Alleen met een gezamenlijk plan van ondernemers en provincie kan er weer perspectief gevonden worden.

Belangrijk is nu dat alle betrokken stakeholders in Flevoland gezamenlijk aan tafel gaan en dat er een constructieve sfeer ontstaat om gezamenlijk de stikstof-problematiek van Flevoland aan te pakken. Het besef leeft echter ook provinciaal dat als we niet gezamenlijk het juiste en voldoende aanbod bij het Rijk neerleggen, het perspectief op landelijk niveau bepaald gaat worden. Daarmee missen we de kans om gezamenlijk richting aan het gebiedsperspectief te geven. We gaan ervan uit dat dit ook de wens van LTO is en hopen op uw actieve bijdrage om samen te kijken naar constructieve oplossingen om uit de stikstofcrisis te komen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris,

de voorzitter,

drs. D.J. Tijl - drs. J. de Reus